

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Hyvinvointialueiden vuokratyövoiman käyttöä selvittävä verkosto

Tilannekuva ja ehdotukset

Veli-Mikko Niemi, kansliapäällikkö, STM

Hyvinvointialueiden vuokratyövoiman käyttöä selvittävä verkosto

- Alustana ministeriöiden (STM, VM, SM) ja keskeisten hyvinvointialueiden verkosto, jossa mukana myös Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Valmistelussa käyty säännöllistä vuoropuhelua hyvinvointialueiden sekä sote-alan ammattiryhmien edustajien kanssa. Verkosto on kuullut työssään työmarkkinaosapuolia.
- Verkostolla kaksi keskeisintä tehtävää:
  1. Muodostaa tilannekuva vuokratyön käytöstä ja palvelujen ostoista tarvittavassa laajuudessa
  2. Tunnistaa, aikatauluttaa ja suunnitella toimeenpanoa koskevat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi
- Verkosto on kartoittanut aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä ja sen lähtökohtia, minkä lisäksi on tarkasteltu tilastoja, tutkimuksia sekä kuultu eri tahoja ja selvitetty hyvinvointialueiden toimia ja hyviä käytäntöjä.
- Verkoston toimikausi: 1.11.-31.12.2023

Yhteenveto verkoston työstä (1/2)

Tilannekuva

- Kaikkiaan tietopohja vuokratyövoiman ja muun ostopalvelun volyyymista, henkilöstöstä ja kustannuksista on puutteellinen.
  - Tietopohjaa on tarkoitus parantaa osana valtioneuvoston strategista tilannekuvaa, valtionvarainministeriön talouden seurantaa ja Hyvän työn ohjelmaa.
- Osana verkoston työskentelyä on kuitenkin tunnistettu, että vuokratyövoiman kulut ovat kasvaneet kiihtyvällä tahdilla viimeisimpinä vuosina ja erityisesti vuoden 2023 aikana (arviolta jopa +100 % vuoteen 2022), kun hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa.
  - Kasvu nopeampaa kuin henkilöstökulujen kasvu → Tätä kuvaa tukee kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden taloustiedot, KT:n selvitys ja alan yritysten taloudellinen kehitys.
  - Toisaalta suoranainen vuokratyövoima muodostaa edelleenkin pienen, mutta voimakkaasti kasvavan osan hyvinvointialueiden kuluista (arviolta 5,5 % henkilöstökuluista).
  - Huolena onkin erityisesti kasvunopeus ja lähtökohtaisesti rajallisen työvoimaresurssin ohjautuminen julkiselta yksityiselle sektorille. Tämä voi luoda tilanteen, jossa samasta julkisella sektorilla tehtävästä työstä maksetaan kahta eri hintaa.

Yhteenveto verkoston työstä (2/2)

Mahdollisia eri keinoja vuokratyön käytön vähentämiseksi

- Verkoston raportissa (julkaisu 15.2.2024) pyritään käymään mahdollisimman objektiivisesti läpi mahdolliset eri keinot sekä niiden hyvät ja huonot puolet sekä antamaan näiden pohjalta toimenpidesuositukset

1. Alueiden omat keinot keskittyvät etenkin seuraaviin teemoihin:

- Työsuhteet ja rekrytointi (esim. rekrytoinnin tehostaminen, sote-alan työnantajakuvaan kehittäminen, joustavammat työn teettämisen ehdot)
- Hankinnat (mm. työvoiman vuokrauksen kieltäminen tai rajoittaminen, sidosyksikköhankinnat, kattohinnalla kilpailuttaminen, hankintojen parempi suunnittelu, koordinointi ja keskittäminen, oikeasuhtaiset sopimusehdot)
- HVA- ja YTA-alueitasoinen yhteistyö

2. Ohjauksen keinot

- Informaatio-ohjaus (mm. kansallisen tavoitearvon asettaminen, aktiivinen seuranta ja puuttuminen esimerkiksi hva-neuvotteluissa, verkoston käynnistämää työtä jatkava työryhmä, ohjeistuksen laadinta)

3. Mahdolliset säädösmuutokset

- Sote-järjestämislain 12 §:ssä säädettyjen ulkoistuskieltojen tarkastelu
- Vuokratyövoiman käyttöä koskevista rajoitteista säätäminen irrallaan ulkoistusten yleisestä sääntelystä (vuokratyövoima sallittua vain viimeisenä keinona)
- Hankintojen enimmäishintaa koskeva sääntely (hintakatto)

Jatkoaskeleet

- **Jatkoaskeleet**

- **Helmikuu 2024**

- HYTHANEK 5.2. kokous (tiedoksi)
- Keskustelu jatkotyöstä sote-neuvottelukunnan kokouksessa
- Raportin käsittely kestävän hyvinvointiyhteiskunnan ministerityöryhmässä
- Raportti julkaistaan STM:n julkaisuna

- On tärkeää huomioida, että hyvinvointialueiden vuokratyövoiman käytöllä on yhteyksiä moniin vaalikauden kansallisiin ohjelmiin ja hankkeisiin (mm. Hyvän työn ohjelma, kansallinen palvelureformi, kansallinen erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja päivystysten porrasteisuuden, työnjaon ja yhteistyön selvitys ym.)

- **Päätösesitys:**

- Sovitaan yhteisten toimenpide-ehdotusten eteenpäin viemisestä